

1
Савет за штампу
Љубе Јовановића 9 ц
11000 Београд

- Комисији за жалбе-

17/2014
САВЕТ ЗА ШТАМПУ
ЉУБЕ ЈОВАНОВИЋА 9Ц
17 APR 2014
037

Предмет: жалба на текст објављен у дневном листу Блиц

Поштовани,

дана 5.3.2014. године у штампаном и интернет издању дневног листа Блиц објављен је текст под различитим насловима: "Судијин син демолирао возило зато што је имало хрватске таблице" (интернет издање) и "Србину оштећен ауто због хрватских таблица: судијин син му слупао возило" (штампано издање), а који текст потписује новинарка Динка Максимовић. У том тексту изнето је више неистина, текст обилује грубим повредама Кодекса новинара, написан је и објављен на начин који крши елементарне принципе професионалног новинарства и тенденциозно је усмерен на дискредитацију моје личности, али и углед целе моје породице, као и на моју професионалну деградацију. Без намере да овом жалбом залазим у утврђивање чињеница око спорног догађаја о којем се јавност извештава, а што ће свакако тек бити предмет одговарајућих поступака пред надлежним органима и без намере да на било који начин правдам себе или друге кроз овај допис, ограничавам се искључиво на преиспитивање садржине и начина презентације спорног текста са аспекта етичности и професионалних стандарда у новинарству.

Сматрам да је Кодекс новинара Србије повређен у следећим одредбама:

Одељак I (истинитост извештавања)

Тачка 1 - Обавеза је новинара да *тачно, објективно, потпуно и благовремено* извести о догађајима од интереса за јавност, поштујући право јавности да сазна истину и држећи се основних стандарда новинарске професије.

Тачка 2 - Право је медија да имају различите уређивачке концепте, али је обавеза новинара и уредника да *праве јасну разлику између чињеница које преносе, коментара, претпоставки и нагађања*.

Тачка 5 - Са новинарством неспојиви су *објављивање неоснованих оптужби, клевета, гласина, као и измишљених писама или писама чији аутор није познат или његов идентитет није проверљив*.

- Почев од самог наслова текста инсистира се код читалаца на утиску да је причињена штета резултат међунационалне мржње, а што је неистина и потпуно неприхватљива и опасна спекулација која угрожава претпоставку невиности и законитост начина на који се утврђује појединачна одговорност. Новинар нема начина да "предвиди" мотив дела, чије ће постојање или непостојање тек бити утврђено у одговарајућем поступку. Новинар тако у овом тексту само **нагађа** узрочно-последичну везу између чињенице да је оштећено возило имало хрватске таблице и самог штетног догађаја. Ово нарочито зато што новинар за овакву тврдњу не износи никакве доказе или извор, већ управо супротно у даљем тексту наводи да то "власник возила **тврди**", да би још касније у тексту при цитирању речи оштећеног чак навео да је то "**вероватно** јер има хрватске таблице". Дакле, новинар није смео да претпоставке и нагађања представља као чињенице, а нарочито не у помпезном наслову, јер је био дужан да јасно направи разлику између нагађања и чињенице на шта га обавезује тачка 2 у одељку I Кодекса.

- У тексту је изнета груба неистина и неоснована оптужба да је "Малетин после изгреда побегао, али га је полиција убрзо нашла и привела". Новинар за тако нешто не наводи нити доказе нити изворе и ове наводе **није проверио код надлежних органа** иако је ова тврдња оштећеног лако проверљива у полицији. Новинар то није учинио и такву информацију није ни могао да добије

од полиције, јер се ради о обичној неистини. Смерницом за тачку 5 у одељку I Кодекса наведено је да је новинар дужан да непотврђене информације јасно и недвосмислено као такве и означи у тексту, што у спорном тексту није учињено.

- У тексту је изнета тешка и неистинита оптужба да сам претио да ћу тужити Блиц ако "било шта напише" о овом случају. Као носилац јавне функције изузетно сам свестан ограничености мог права на приватност и права јавности да буде обавештена о догађајима од значаја, али сам исто тако свестан (очигледно свеснији и од новинара) колико штете може да нанесе неистинито и непотпуно извештавање новинара, о чему је и скренута пажња новинару "Блица", а што је новинар **погрешно пренео и намерно погрешно представио као претњу**. Да је то тако доказује и чињеница да тај део моје изјаве није приказан кроз цитат (тачним навођењем речи) већ је злонамерно погрешно само парафразирао. Заштита повређених права пред судом свакако се не може окарактерисати као претња било коме, док је овако формулисана информација само "доливање уља на ватру" и намерно појачавање одијума јавности према мени.

Коначно, да је новинар, као и одговорни уредник текст објавио са нечасном намером види се и из чињенице да је вест "бајата" и да се односи на догађај који се **десио три недеље пре објављивања**, из чега јасно произлази да се не ради о вести о којој шири јавност има интереса да буде благовремено обавештена, јер да јесте - вест да је "судијин син демолирао возило" била би објављена благовремено - када се догађај и десио, а реакцију на вест новинар би тражио од виновника, а не од мене. Овако, текст који је објављен на начин и у време како је објављен схватам једино као средство уцене и притисака усмерених према мени, а такву инструментализацију новинарског позива нису смели себи да дозволе ни новинар, а нарочито не одговорни уредник.

Одељак IV (одговорност новинара)

Тачка 3 - Новинар је дужан да поштује *правило претпоставке невиности* и не сме никога прогласити кривим до изрицања судске пресуде.

- Ово правило у потпуности је занемарено и прекршено је на најгрубљи начин, без икаквог покушаја да се макар привидно поштује, те уједно причињава и највише штете како мени, тако и мојој породици. Наиме, већ у поднаслову, на истакнутом месту у тексту објављено је "Милош Малетин (22) син Раденка Малетина из новосадског Основног суда". На овај начин грубо је повређено начело претпоставке невиности, чиме је повређен и закон, а не само Кодекс новинара. **Анонимизација виновника** које новинар сматра осумњиченим или учиниоцем кроз навођење иницијала је стандард који се иначе у доброј мери поштује у медијској сфери, осим у мом случају. Ово правило обавезује новинара чак и кад виновник дело призна, на шта упућује смерница под тачком 3 Кодекса. Иначе, новинару ово правило није непознато јер се у другим случајевима истог придржавао (доказ у прилогу: текст под насловом "Пуцају у себе или се боду ножевима да би извукли одштету" од 17.03.2014.године), што упућује на свесно непоштовање стандарда.

Одељак V (новинарска пажња)

Тачка 2 - Новинар *не сме слепо да верује извору информација*. Новинар мора да води рачуна о томе да извори информација често следе своје интересе или интересе друштвених група којима припадају и прилагођавају своје исказе тим интересима.

- Сматрам да је овим нарученим чланком новинар пристао да буде инструмент личних интереса оштећеног, а што је одговорни уредник свакако могао и морао да спречи. Наиме, као што сам у својој изјави и навео, мој проблем са овим догађајем почиње и завршава се са захтевом оштећеног којим потражује петоструко већи износ накнаде од износа реалне штете. Као средство притиска пре свега на мене овај текст је **резултат личног познанства новинара са оштећеним**, а његовим објављивањем прекршен је Кодекс новинара у делу у којем се новинарима налаже да обрете посебну пажњу приликом извештавања ради избегавања пристрасности. Да је новинар желео да буде објективан сам би проверио колико кошта оправка причињене штете и то би објавио, у ком случају би читаоцима била понуђена комплетна информација.

Инструментализација новинара у овом случају нарочито је индикативна имајући у виду да је текст објављен у време када се још увек решава о конкурс за председника Основног суда у Новом Саду, за које место сам се и сам кандидовао, што међутим дозвољавам да је само пука случајност.

Одељак VII (поштовање приватности)

Тачка 1 - Новинар *поштује приватност, достојанство и интегритет људи о којима пише*. Право на приватност је сужено када је реч о јавним личностима, а посебно носиоцима јавних функција.

- Иако свестан ограничености права на приватност услед чињенице да сам носилац јавне функције, сматрам очигледним да је спорним текстом прекорачено ограничење моје приватности, као и приватности моје породице, а да за тако нешто нема реалног основа нити интереса јавности. Наиме, спорни текст је суштински "занимљив" само зато што се ради о сину једног судије, те је фокус информације у овом случају не на непосредним учесницима догађаја (штетницима или оштећенима), већ на мени, који са спорним догађајем имам заједничко само то што сам отац једног од учесника, а што се све лако може видети и из преко 200 коментара које Блиц такође неселективно објављује на интернет порталу и из чега се види да информација ствара одијум јавности пре свега према мени.

Постављам питање и на исто очекујем одговор: у чему се огледа јавни интерес у овом случају који би оправдао повреду мог угледа, личног достојанства и професионалног интегритета и нарушио право на приватност мене и моје породице?

У ишчекивању става који новинарска професија има према овим питањима,

остајем с поштовањем,

У Новом Саду,
21.03.2014. године

Раденко Малетин с.р.

